

EN CITATIONS- ANALYSE AF ARBEJDER- HISTORIE¹

Af Jesper Jørgensen

Arbejderhistorie har ikke tidligere været genstand for en citationsanalyse. Det rådes der bod på her, hvor de mest citerede forfattere, tidsskrifter, arkiver og arkivinstitutioner i perioden 2001-2005 opregnes. Det konstateres tillige, at der er en sammenhæng mellem de mest citerede og mest bidragende forfattere.

Citationer kom for første gang på de landsdækkende mediers dagsorden i foråret 2005, hvor teoretisk biolog og videnskabsteoretiker Claus Emmeche, iført klovnekostume, modtog Thomson Scientifics pris for at være den mest citerede danske forsker inden for kategorien Arts and Humanities.² Oprullet illustrerede på den ene side citationsindeksernes svagheder, på den anden side den skepsis og kritik, der opstår, når der i iveren for at finde kvantitative kvalitetsmål udledes mere af de statistiske resultater, end der er belæg for. Svagheden ved de nuværende citationsindekser består bl.a. i, at der af praktiske grunde primært indekseres tidsskrifter, og at indekserne ikke er tilstrækkeligt repræsentative for mindre sprogområder, som f.eks. det danske, hvor en stor del af forskningen som bekendt stadig foregår på dansk. Dette er også to af grundene til, at brugen af citationsanalyse endnu er begrænset inden for humaniora og i Danmark generelt, men med den stigende udbredelse og forbedring af den elektroniske kommunikation, må man forvente, at det kun er et spørgsmål om tid, før det for alvor slår igennem. Citationsindekser og -analyser som redskaber i forskningsevaluering og informationssøgning kan hurtigt få relevans for mange andre end bibliometrikere og amerikanske naturvidenskabsfolk.

Inden for forskningsfeltet arbejderbevægelsens historie er der ikke tidligere foretaget citationsanalyser. Der er skrevet flere historiefaglige artikler om udviklingen inden for feltet i Danmark,³ ligesom arbejderhistorikerne selvfølgelig har haft gode fornemmelser for, hvilke karakteristika feltet har og har haft, men egentlige kvantitative analyser af den producerede viden er der ikke foretaget. Det vil der blive rådet bod på i denne undersøgelse, der vil koncentrere sig om Arbejderhistorie – som en repræsentation for forskningsfeltet.

Konkret vil det blive undersøgt:

- Hvilke publikationsformater citeres og i hvilket omfang?

- Hvor hurtigt forældes litteraturen på området?
- Hvilke forfattere, tidsskrifter, arkiver og arkivinstitutter er mest citeret i perioden 2001-2005?
- Er der en sammenhæng mellem de mest citerede og de mest bidragende forfattere?
- Hvad kan man udlede af resultaterne i forhold til en karakteristik af tidsskriftet og domænet/forskningsfeltet?

Teorien bag citationsanalyse

Videnskabelige dokumenter står per definition ikke alene. De er placeret i en videnskabelig kontekst. Placeringen i denne kontekst kan ideelt set aflæses af tekstens bibliografiske referencer. Der er i disse referencer informationer om den videnskabelige praksis, der ved hjælp af citationsanalysen kan bruges til:

- kvalitativ og kvantitativ evaluering af forskere, publikationer og forskningsinstitutioner
- at vise historiske udviklinger inden for videnskab og teknologi
- informationssøgning⁴

Præcist hvilket forhold, der er mellem det refererende (citing) og det refererede (cited) dokument, er et omdiskuteret spørgsmål. Det har det især været siden citationsanalyse blev en videnskabelig disciplin fra midten af 1960'erne, hvor de amerikanske citationsindekser fra Dr. Eugene Garfields Institute for Scientific Information i Philadelphia i USA (i dag Thomson Scientific) gjorde det muligt at lave søgninger i de mange indekserede tidsskriftsartiklers afgivne referencer og modtagne citationer.⁵

Et afgørende spørgsmål er, hvilke motiver der ligger bag referencerne. Et meget citeret bud på det spørgsmåls svar er udarbejdet af overstående Garfield, der har udarbejdet nedenstående liste over forskellige grunde til at referere:

- Paying homage to pioneers
- Giving credit for related work

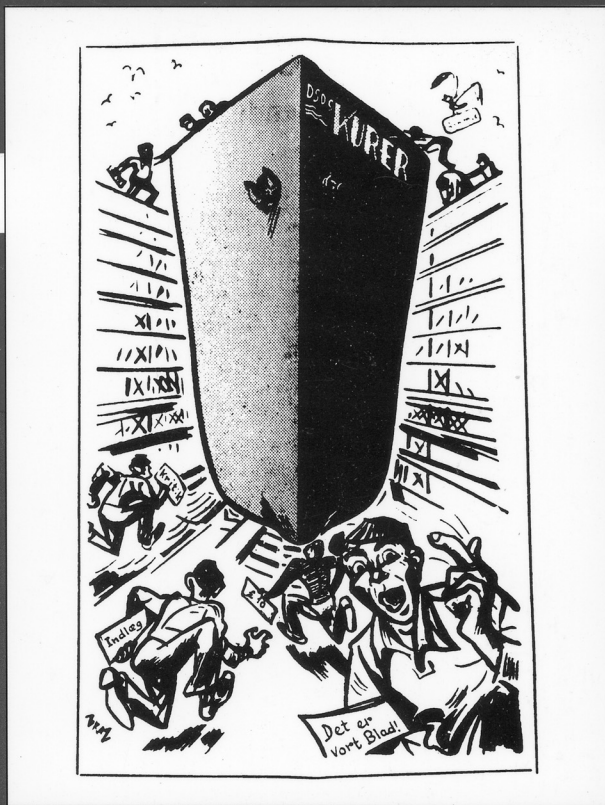
- Identifying methodology, equipment etc.
- Providing background reading
- Correcting one's own work
- Correcting the work of others
- Criticizing previous work
- Substantiating claims
- Alerting to forthcoming work
- Providing leads to poorly disseminated, poorly indexed, or uncited work
- Authenticating data and classes of fact – physical constants, etc.
- Identifying original publications in which an idea or concept was discussed
- Identifying the original publication or other work describing an eponymic concept or term as, e.g., Hodgkin's disease, Pareto's Law, Friedel-Crafts Reaction, etc.
- Disclaiming work or ideas of others (negative claims)
- Disputing priority claims of others (negative homage)⁶

Flere af disse grunde er såkaldt negative citationsgrunde, der alene gør, at der ikke kan forudsættes et simpelt, proportionalt forhold mellem f.eks. mange citationer og høj kvalitet. Derudover er der udarbejdet mange andre lister over grunde til at forskere refererer bestemte dokumenter. Ærindet har ofte været at henlede opmærksomhed på, at Garfields liste er en normativ liste, der ikke baserer sig på empiriske undersøgelser og som ifølge kritikken ikke forholder sig til den virkelige videnskabelige adfærd, der som al anden menneskelig adfærd er påvirket af komplekse, sociale og psykologiske faktorer. Senest er der argumenteret for at se citationsadfærd som indlejret i kollektivens sociokulturelle konventioner.⁷

De skrappeste kritikere af citationsanalysen har bl.a. påpeget; at kun en mindre del af den reelle indflydelse refereres; at der refereres tendentiøst; at der selv citeres urimeligt meget; at der er for store forskelle i citationsraterne (antallet af referencer varierer meget); forskel i tilgængelighed til dokumenterne; uvidenhed om dokumenter; og citationsindeksernes tekniske begrænsninger. Ligesom de lufter en socialkonstruktivistisk kritik af det positivistiske

ÅRBOG FOR ARBEJDERBEVÆGELSENS HISTORIE - 1994

TEMA: ARBEJDERBEVÆGELSEN
OG BESÆTTELSEN

SFAH

Årbogen blev udgivet i perioden 1972-1994, hvorefter den blev erstattet af et temanummer i Arbejderhistorie. Det sidste nummer om besættelsestiden er siden blevet citeret flittigt.

paradigme, de mener ligger bag citationsanalysen.⁸ Indvendingerne omkring selvcitation og fluktuationer i citationsraterne vil også blive berørt her i undersøgelsen.

Samlet set virker det derfor velbegrunderet, når informationsvidenskabsforskeren Blaise Cronin konkluderer, at det er vanskeligt at gå længere end til at sige, at en citation er en sandsynlig indikation på indflydelse; At en refereret forfatter har haft en eller anden grad af indvirkning på den refererende forfatter.⁹ Professor i vidensorganisation på Danmarks Biblioteksskole, Birger Hjørland har videre pointeret, at bibliometriske studier kun er én af flere tilgange til at producere domænespecifik viden. Hjørland har præsenteret i alt 11 forskellige tilgange, hvoraf følger at citationsanalyse ikke bør være eneste kilde til viden om et domæne.¹⁰

Metodiske overvejelser

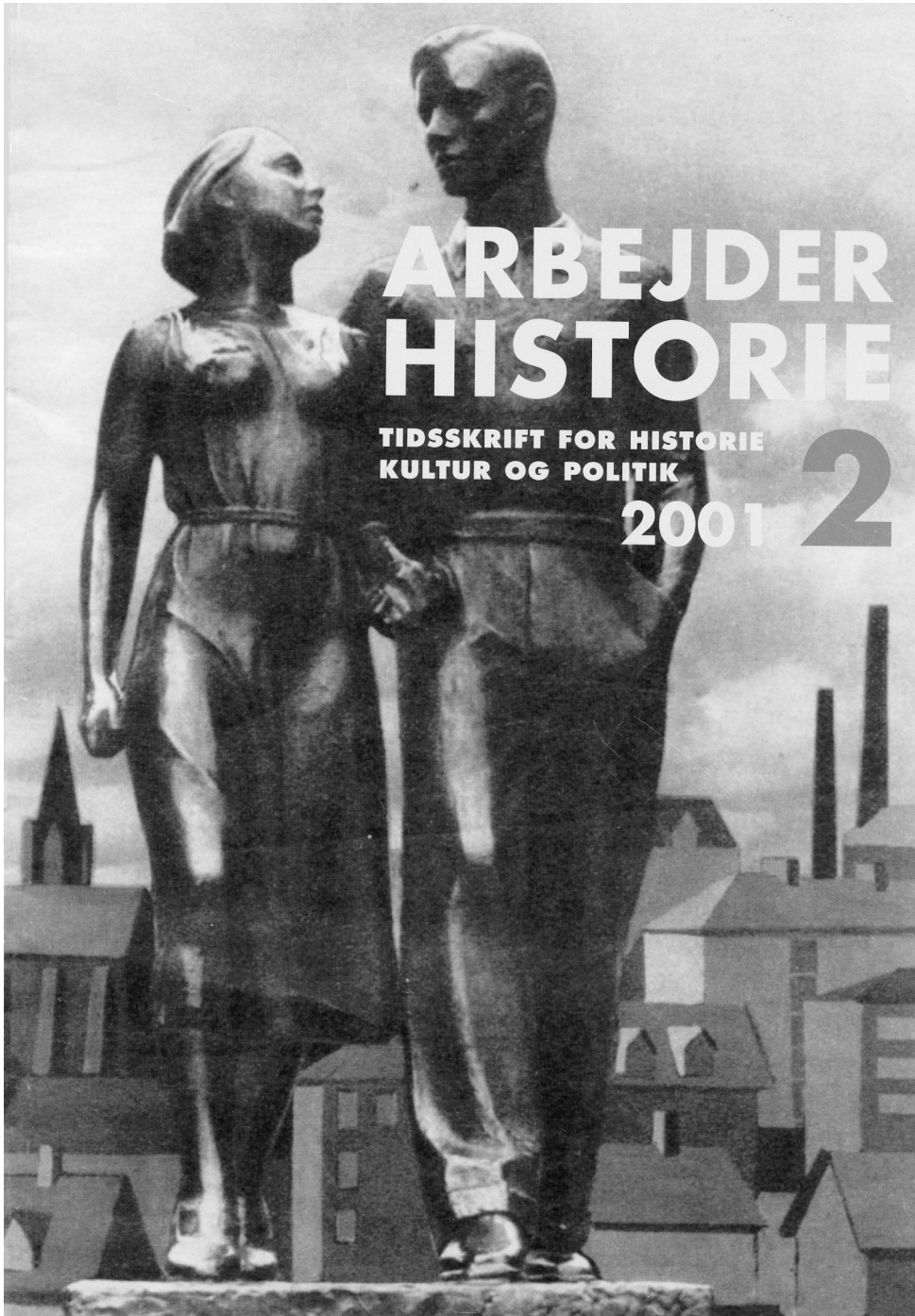
Der findes tre grundlæggende metoder til at foretage en citationsanalyse på. Langt hovedparten af analyserne bliver foretaget via ISI/Thomson Scientifics online citationsindekser (også kaldet Web of Science), der giver adgang til citationer og andre bibliometriske data fra ca. 8.700 tidsskrifters artikler.¹¹ Her er to overordnede citationssøgemuligheder: enten søger man efter artikler, der har refereret en bestemt forfatter, et tidsskrift eller lignende eller også søger man efter, hvor mange citationer en forfatter, et tidsskrift eller lignende har modtaget. Resultatet bliver ikke det samme, da en artikel kan referere til flere værker af samme forfatter. Begge metoder gør brug af artiklernes referencelister.

Som omtalt i indledningen er disse amerikanske baserede indekser imidlertid ikke brugbare for det danske sprogområde. Listen over de indekserede tidsskrifter indeholder f.eks. ingen danske, historiefaglige tidsskrifter, altså heller ikke Arbejderhistorie. Hvis man søger efter referencer til Arbejderhistorie i citationsindekserne Arts & Humanities Citation Index (A&HCI) og Social Sciences Citation Index (SSCI) får man også et begrænset resultat.

Ved en søgning foretaget i marts 2006 gav resultatet 6 artikler i A&HCI og 8 artikler i SSCI – primært skrevet af danskere og nordmænd på engelsk i engelske, amerikanske og norske tidsskrifter – med i alt 20 referencer til artikler i Arbejderhistorie fra perioden 1983-2001. Ingen artikel eller forfatter havde modtaget mere end 2 citationer. Et så spinkelt materiale kan der ikke udledes meget af, udover at Arbejderhistorie tilsyneladende har en meget begrænset indflydelse på den engelsksprogede forskningsverden.

Da Arbejderhistories artikler ikke er indekseret, så er der kun én mulighed tilbage for videre citationsanalyser, og det er ved at lave sit eget citationsindeks – ved at lave en manuel optælling i artiklernes slutnoter. Det er der både muligheder og begrænsninger i. Fordelen er, at man kan opbygge indekset ud fra selvdefinerede kriterier, der f.eks. adskiller sig fra kriterierne i de elektroniske citationsindekser.¹² Jeg har f.eks. valgt at kreditere eventuelle 2. og 3. forfattere i optællingerne, ud fra den betragtning at medforfattere også har del i artiklen (sic!). I tilfælde af 4 forfattere eller flere (meget lidt forekommende – og kunne derfor ligeså godt være medtaget), og hvis kun 1. forfatter er nævnt, er kun 1. forfatter krediteret. Der er ikke gjort brug af fraktionering i denne undersøgelse, selvom det af flere vurderes som den mest retfærdige metode.¹³ I tilfælde af 3 forfattere til en refereret artikel har alle altså fået én citation. (Ved fraktionering vil forfatterne kun have fået 1/3 citation.) Konkret er co-forfatterskab imidlertid meget lidt brugt i Arbejderhistorie og har kun betydning for én af de mest citerede forfattere, hvilket jeg vil vende tilbage til i afsnittet om forfatterindflydelsen på Arbejderhistorie. Her vil selvcitationer, der er medtaget i optællingen, også blive kommenteret.

Derudover er konsekvensen af at lave sit eget citationsindeks på baggrund af referencerne i ét tidsskrift, at man kun kan måle faktorerens indflydelse på tidsskriftet. Tidsskriftets indflydelse på den omkringliggende forskningsverden (herunder Journal Impact Factor) kan ikke måles. Derfor adskiller denne tids-

Arbejderhistorie blev først udgivet under navnet Meddelelser om Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (1973-1981). I 1995 antog tidsskriftet den nuværende form i grafiker Anne Houes stilsikre layout.

skriftsundersøgelse sig fra de fleste andre tidskriftsanalyser.¹⁴

En anden metodisk udfordring er, at der i forhold til naturvidenskaben eksisterer en anden citationsadfærd inden for det humanistiske område, hvor man i højere grad refererer til monografier og primære kilder. Det slår igennem på flere forskellige måder. Dels går citationerne til mange "historiske" forfattere, der måske nok har influeret på den pågældende artikel, men som ikke nødvendigvis kan siges at have bidraget til forskningsfeltet.¹⁵ Dels betyder det, at der bliver citeret til både primære og sekundære kilder.¹⁶ Med hensyn til det første vil jeg senere foreslå en metode til at rense resultaterne for "historiske" forfattere og andre uden direkte indflydelse på domænet. Det andet er der af praktiske grunde ikke taget højde for i optællingen, da det ville kræve et omfattende opklaringsarbejde i forhold til, hvordan den enkelte kilde er blevet brugt.

I opbygningen af citationsindekset har et centralt spørgsmål været omkring citationsvinduets størrelse. På den ene side skal man have en vis populationsstørrelse for at resultaterne kan siges at være repræsentative, f.eks. for at forhindre enkeltforfatteres alternative citationspraksisser ikke påvirker det endelige resultat uretmæssigt, eller at et enkelt temnummer vil fortegne feltet. På den anden side må vinduet heller ikke blive for stort, da der her i undersøgelsen er tale om en synkron undersøgelse, der ikke tager højde for tidsfaktoren i citationsoptællingen. Dette indebærer, at ikke alle de citerede dokumenter har eksisteret i hele perioden. Referencer til tidlige dokumenter kan alene af den grund forekomme oftere end referencer til senere dokumenter.

Endelig må man være opmærksom på, at der er en fejlmarken i resultaterne. Dels som et resultat af fejl i referencerne, dels som eventuelle fejl i optællingen. Studier i bibliografiske fejl har vist, at der optræder overraskende mange fejl, hvoraf mange af dem vander fra referenceliste til referenceliste.¹⁷

Publikationsformater

Det totale antal referencer i perioden 2001-2005 beløb sig til 5505 referencer. De fordelte sig med 909 referencer til tidskrifts- og antologiartikler (17%), 2097 til monografier og hele antologier (38%), 600 til arkiver (11%) og 1899 til andet (34%). Andetkategorien indeholder referencer til aviser, fagblade, partiblade, internetsider, hele tidskriftsnumre, publikationer uden forfatter, upublicerede manuskripter/afhandlinger, kildesamlinger, bibliografier, skriftserier, leksika, arbejds- og konferencepapirer samt mangelfulde noter. Resultatet bekræfter den generelle antagelse, at monografien er det mest benyttede publikationsformat inden for humaniora. Det skal dog igen understreges, at der i optællingen ikke er skelnet mellem primære og sekundære kilder. Referencerne til arkiverne består udelukkende af primære kilder og er strengt taget ikke et publikationsformat, da arkivalier er utrykte og ikke-publicerede dokumenter. Arkivalier benyttes som bekendt hovedsageligt inden for historiefaget og opbevares normalt ikke på biblioteker, hvilket måske forklarer den sparsomme behandling af dokumenttypen i den bibliometriske litteratur.

Referencernes halveringstid

For året 2005 er udgivelsesåret for de refererede dokumenter blevet optalt. De 1085 citationer fra 2005 har fordelt sig inden for perioden 1873-2006 (se Figur 1), der groft sagt svarer til perioden for arbejderbevægelsens historie. Langt hovedparten af referencerne ligger dog inden for de sidste 25 år, hvilket må tilskrives historieskrivningen om arbejderbevægelsens historie. Heraf citeres de seneste år mest, med 2003 som det entydigt mest citerede år.

Ud fra tallene kan man også sige noget om, hvor hurtigt publikationerne forældes. Her kan man bl.a. udregne referencernes synkron halveringstid (også kaldet median citation age eller citing half life), hvilket for Arbejderhistorie 2005 er 9,7 år. Det vil altså sige, at over halvdelen af referencerne stammer fra

Figur 2

Santos Juliá Díaz (ES)	69
Frederik Dreier	65
Klaus Petersen	62
Keld Dalsgaard Larsen	61
Niels Wium Olesen	42
Ole Bjørn Kraft	36
John Maynard Keynes (GB)	32
Morten Thing	31
Niels Finn Christiansen	30
Claus Bryld	28
Kurt Jacobsen	28
Poul Villaume	28
Nils Bredsdorff	26
Klas Åmark (SE)	26
Jens Otto Krag	25
Julio Aróstegui (ES)	23
Martin Paldam	23
Søren Kolstrup	22
Gøsta Esping-Andersen	21
John Bertelsen	20
Bent Jensen	20
Ib Nørlund	20
Jørgen Goul Andersen	19
Erik Nygaard	19
Stanley G. Payne (US)	19
Burnett Bolloten (US)	17
Niels Jul Nielsen	17
Jesús A. Martinez (ES)	17
Helen Graham (GB)	16
Christopher Green-Pedersen	16
Paul Preston (GB)	16
Hans Kirchhoff	15
Therkel Stræde	15
Søren Hein Rasmussen	14
Urban Lundberg (SE)	14
Jens Engberg	13
Martin E. O. Grunz	13
Don Ncube (ZA)	13
Oluf Bertolt	12
Bo Lidegaard	12
Sergio Romano (IT)	12
Jeremy Baskin (ZA)	11
Robert Ley (DE)	11
Gunnar Myrdal (SE)	11
Hans Aage	10
Julius Bomholt	10
Jesper Due	10
Niels Ole Finnemann	10
Martheanne Finnemore (ZA)	10
Theodor Geiger	10
Sheridan Johns (ZA)	10
Adrian Shubert (CA)	10
Aage Trommer	10

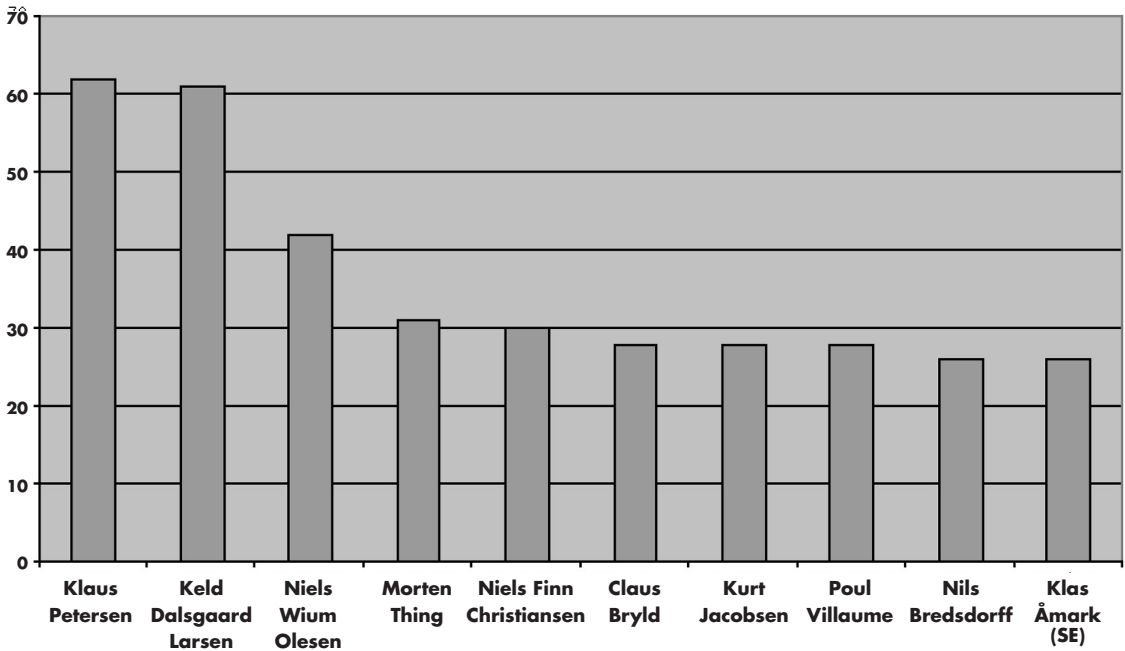
benyttet i en enkelt artikel. Denne ene artikel indeholder ikke mindre end 238 referencer,²⁰ hvilket er langt over gennemsnittet (i 2005 var det på 45) og derfor alene bidrager med fem af de top-50-mest citerede forfattere og en af de top-10-mest citerede tidsskrifter (Journal of Contemporary History). Ved udelukkende at optælle i referencelister, ville man ikke have fået dette resultat. På den anden side ville man så heller ikke måle vægtningen af referencerne i artiklerne. Det er et dilemma, der fortjener mere opmærksomhed, end der kan gives her.

En tredje problemstilling er spørgsmålet om selvcitationer. Overrepræsentation af selvcitationer er et generelt fænomen inden for forskningsverdenen, og det er der flere gode grunde til. For det første er der som regel kontinuitet i den enkelte forskers forskning, hvilket indebærer at forskeren bygger videre på sin egen, tidligere forskning og derfor refererer tidligere publikationer. For det andet kan forskeren være dominerende i forskningsfeltet, enten fordi feltet er lille, eller fordi forskeren bare er god. Endelig kan der ligge selv-promoverende overvejelser bag.²¹ Hvad der ligger bag selvcitationer i denne undersøgelse, vil jeg ikke forsøge at svare på, da det ville kræve en nærmere tekst- og forfatteranalyse, men det kan konstateres, at nogle af de mest citerede forfattere har mange selvcitationer, f.eks. Keld Dalsgaard Larsen.

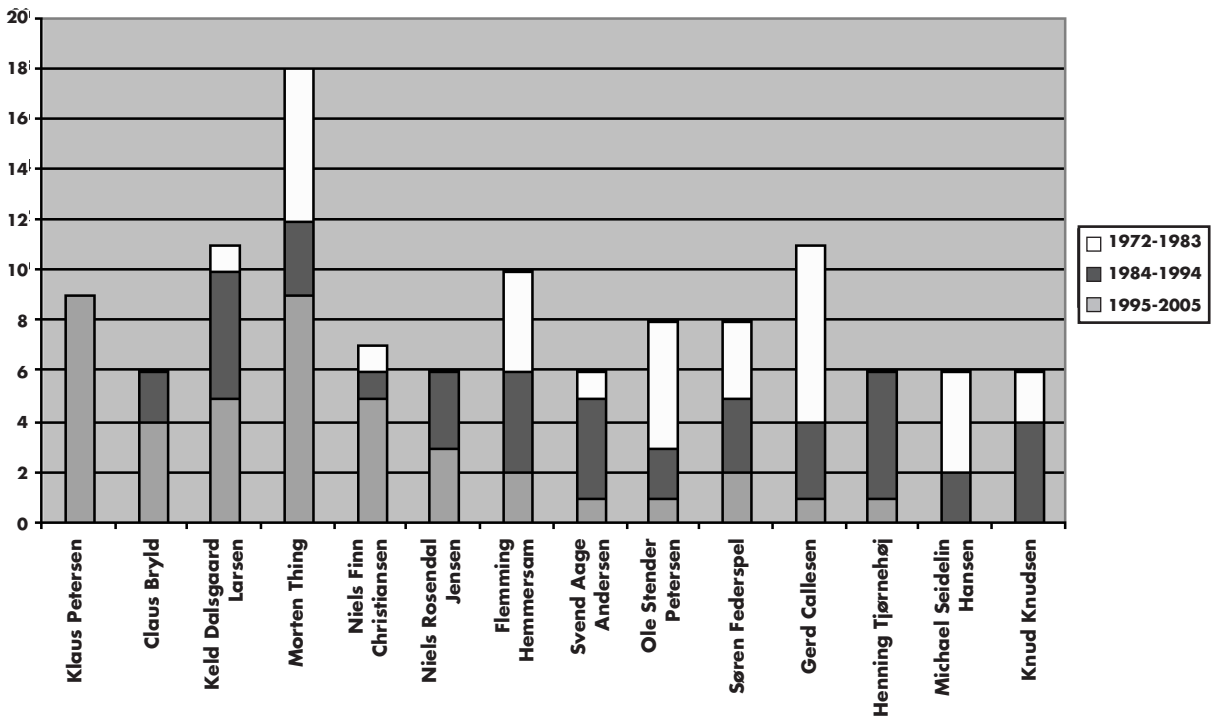
Ud fra et informationssøgningssynspunkt ville det være nyttigt med en liste over de mest citerede forskere inden for domænet. Det vil imidlertid kræve en metode, der rensede den rå liste for det, der inden for informationsvidenskabens refereres til som "noise".²² I dette tilfælde, hvor der kun er ét tidsskrift på området, kunne et kriterium være, at forfatterne skulle have bidraget til tidsskriftet. Det giver et helt andet resultat (se Figur 3). Listen er nu rensed for "historiske" personer og eksotiske, udenlandske forfattere, der ikke kan siges at være centrale forskere inden for området arbejderbevægelsens historie i Danmark. De tilbageværende forskere er alle kendte, danske, mandlige forskere inden for feltet. Fraværet af kvindelige forskere er iøjnefaldende.

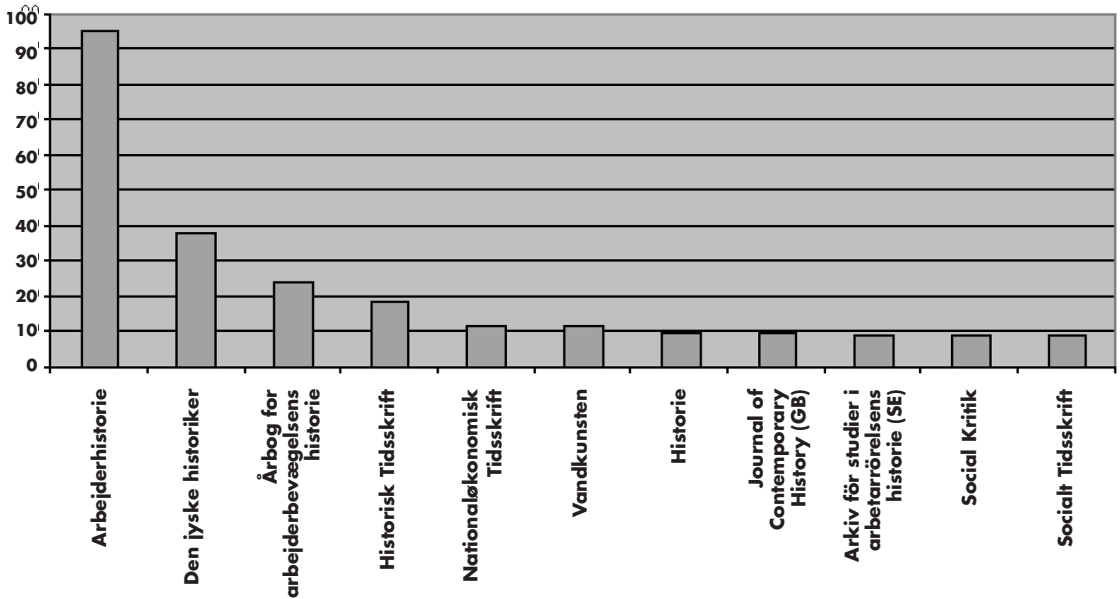
Figur 3. Forfatter top 10 (modtagne citationer 2001-2005)

Figur 4. Mest bidragene forfattere 1972-2005 (antal artikler)

Figur 5. Tidsskrift Top 10 (modtagne citationer 2001-2005)

Hvis man sammenligner denne rensede liste med en oversigt over de mest bidragende forfattere i Arbejderhistorie/Årbog for arbejderbevægelsens historie i hele perioden 1971-2005 (se Figur 4, der baserer sig på en optælling af artikler, essays og debatindlæg, ikke anmeldelser), er der et tydeligt sammenfald mellem de mest citerede i perioden 2001-2005 og de senest, mest bidragende. De to opgørelser kunne således tyde på, at historikerne Keld Dalsgaard Larsen, Morten Thing, Klaus Petersen, Niels Finn Christiansen og Claus Bryld er blandt de mest dominerende inden for området i dag. Klaus Petersen er den eneste blandt de mest citerede forfattere og mest bidragende forfattere, der har et større co-forfatterskab bag sig. Hvis fraktionering var benyttet i optællingen af citationerne og artiklerne, ville han derfor ikke have placeret sig helt så højt på de to oversigter.

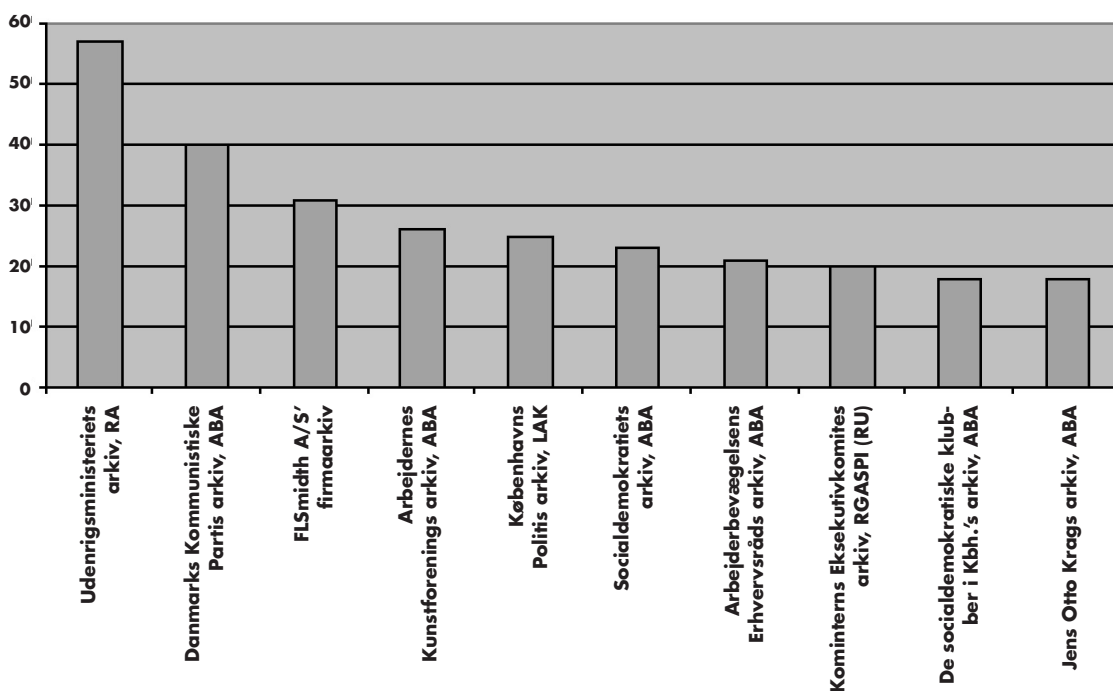
Tidsskrifter

I alt var der 511 referencer til tidsskrifter, hvilket svarer til 9% af den samlede populati-

on. Citationerne fordelte sig på 147 tidsskrifter, som jeg har vurderet som videnskabelige eller semi-videnskabelige. De top-10-mest citerede tidsskrifter består af ni danske og to udenlandske tidsskrifter (se Figur 5). Syv af tidsskrifterne er egentlige historiefaglige tidsskrifter, resten er samfundsvidenskabelige. Syv af tidsskrifterne har under 13 citationer, der stammer fra få artikler i Arbejderhistorie og henviser til et begrænset antal artikler i tidsskrifterne.

Det entydigt mest citerede tidsskrift er Arbejderhistorie, der sammen med Årbog for arbejderbevægelsens historie tegner sig for 23% af alle tidsskriftscitationerne. Dette tal kaldes også for tidsskriftets self-citing rate.²³ Hvis selv citeringsraten er høj, hvilket er tilfældet for Arbejderhistorie, vil det som regel, som ved forfatterselv citering, være udtryk for at domænet er lille, og/eller at tidsskriftet er førende på området. Da Arbejderhistorie i perioden var det eneste tidsskrift på området, er resultatet derfor ikke overraskende. Resultatet viser samtidig, at forskningen omkring tidsskriftet er meget national. Selvom der findes

Figur 6. Arkiv Top 10 (modtagne citationer 2001-2005)

lignende tidsskrifter i Norge (Arbejderhistorie – 2 citationer) og i Sverige (Arbetarhistoria – 8 citationer), så inddrages forskningsresultater fra det øvrige Norden og resten af verden kun i et meget begrænset omfang. De mest influerende tidsskrifter er ifølge mine resultater Den jyske Historiker fra Aarhus Universitet og Historisk Tidsskrift fra Københavns Universitet.

Grunden til, at Nationaløkonomisk Tidsskrift er med i denne top 10, bunder først og fremmest i, at de refererede artikler er blevet brugt som primærkilder i historiske undersøgelser. Det samme gør sig gældende for en mindre del af referencerne til Arbejderhistorie.

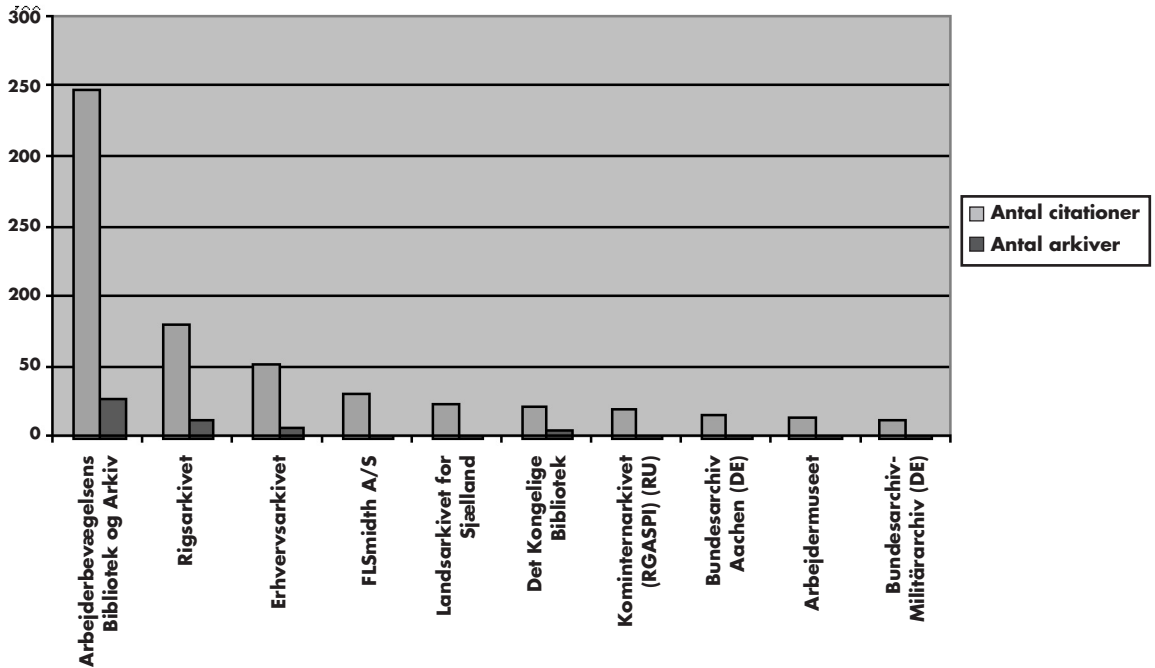
Arkiver og arkivinstitutioner

Arkivreferencerne udgør med 600 referencer 11% af det samlede antal citationer. De fordeles sig på 92 arkiver fra 38 arkivinstitutioner (korporation eller person, der opbevarer arki-

vet/arkiverne). Oversigten over de top-10-mest citerede arkiver (se Figur 6) viser, at Udenrigsministeriets arkiv i Rigsarkivet er det mest citerede arkiv. Dernæst følger Danmarks Kommunistiske Partis arkiv fra ABA og FLSmidth A/S' firmaarkiv. Det er måske en smule overraskende, at ABA's arkiver ikke er endnu mere repræsenteret på top 10-listen, al den stund at ABA er centralarkiv for arbejderbevægelsens personer og foreninger. Umiddelbart virker det også misvisende, at f.eks. FLSmidth A/S' firmaarkiv skulle have haft større indflydelse på forskningen i arbejderbevægelsens historie de sidste fem år end f.eks. Socialdemokratiets arkiv. På den anden side må man bare konstatere, at dette firmaarkiv har udgjort en stor del af kildegrundlaget for en artikel i Arbejderhistorie,²⁴ hvilket Socialdemokratiets arkiv ikke har.

Hvis man ser på, hvilke arkivinstitutioner, der er mest citerede, bliver det tydeligt, at ABA alligevel er hovedleverandør til artiklerne i Arbejderhistorie (se Figur 7). Samlet set

Figur 7. Arkivinstitution Top 10 (modtagne citationer 2001-2005)

står ABA for 41% af arkivcitationerne, fordelt på 28 forskellige arkiver. De andre store bidragsydere er Rigsarkivet og Erhvervsarkivet med henholdsvis 13% og 9% af citationerne, fordelt på 13 og 8 arkiver.

Et resultat, der ikke er observeret i de andre optællinger, er, at ophavet til nogle af de mest citerede arkiver stammer fra Tyskland og Rusland. Dette bunder i frigivelsen af arkiver fra henholdsvis DDR og Sovjetunionen, hvor forskelligt materiale med relevans for Danmark er arkiveret.

Karakteristika for Arbejderhistorie – og arbejderbevægelsens historie?

Med forbehold for de forskellige teoretiske og metodiske indvendinger, som jeg har været inde på, kan det ud fra resultaterne af denne citationsanalyse konkluderes, at Arbejderhistorie i dag (2001-2005) er et nationalt tidsskrift. Det har tilsyneladende en meget begrænset

indflydelse på den engelsksprogede forskningsverden og er, udover en vis svensk påvirkning, heller ikke i udpræget grad influeret af international forskning. Det mest benyttede publikationsformat er monografien. Periodemæssigt trækkes der især på litteratur fra de sidste 10 år. Tidsskriftet domineres af en håndfuld danske, mandlige historikere, der både er blandt de mest citerede og de mest bidragende til tidsskriftet. Som en konsekvens af at være det eneste tidsskrift på området, er der en stor grad af selv citering til tidsskriftets egne artikler, mens der fra andre tidsskrifter sker en vis influering fra Den jyske Historiker og Historisk Tidsskrift. Arkivreferencerne udgør, som tidsskriftsreferencerne, omkring 1/10 af det samlede antal referencer. Her er ABA's arkiver samlet set dominerende, selvom der blandt de mest citerede arkiver er arkiver fra andre arkivinstitutioner, f.eks. Udenrigsministeriets arkiv i Rigsarkivet.

Formodentlig er disse karakteristika udtryk for mere end forfatterens citationspraksis i

tidsskriftet. Det har været denne undersøgelse påstand, at Arbejderhistorie kan opfattes som en repræsentation for forskningsfeltet/domænet arbejderbevægelsens historie i Danmark, hvilket indebærer, at de samme karakteristika burde gøre sig gældende for forskningsfeltet generelt i perioden. For at efterprøve denne påstand, kunne det være interessant at teste denne undersøgelses resultater på f.eks. monografien. Vil en citationsanalyse foretaget på monografier inden for området (f.eks. indkøbte bøger i ABA) vise de samme resultater? En anden tilgang kunne være spørgeskema- eller interviewundersøgelser af en gruppe forskere/formidlere – med eller uden klovnekostumer.

Noter

1. Artiklen baserer sig på min modulopgave ved masteruddannelsen i biblioteks- og informationsvidenskab ved Danmarks Biblioteksskole, april 2006.
2. Se: Emmeche, Claus. (u.å.). Ti tanker om forskning, rangordning, kvalitet og klovneri – fremsat i anledning af modtagelsen af “citation laureate” prisen den 24. maj, 2005. Lokaliseret den 11.4.06 på WWW: <http://www.nbi.dk/~emmeche/pr1/citationspris2005.html>
3. Se: Larsen, Anne Trine. (2005). Vi andre. Indledning til et minitema om arbejderne og det nationale. *Arbejderhistorie*, oktober 2005(2-3), s. 1-10; Højstrup Jensen, Niels Ole, Callesen, Gerd. & Walsted, Anne-Lise. (Eds.) (1990). *Fremad – ad nye veje. Bidrag til diskussionen om arbejderhistorien i 1990'erne*. København: SFAH; og Callesen, Gerd, Caspersen, Hanne & Knudsen, Knud (Eds.) (1981). *Fremad og aldrig glemme. 10 års forskning i arbejderbevægelsens historie – status og perspektiver*. København: SFAH.
4. Zunde, L. (1971). Structural models of complex information sources. *Information Storage and Retrieval*, 7, s. 1-18.
5. Cole, R.C. (2000). A short history of the use of citations as a measure of the impact of scientific and scholarly work. I: Cronin, B. & Atkins, H.B. (Eds.). *The Web of Knowledge. A Festschrift in Honor of Eugene Garfield* (s. 281-300). Medford, N.J.: Information Today, Inc. & American Society for Information Science.
6. Garfield, E. (1965). Can citation indexing be automated? *National Bureau of Standards Miscellaneous Publication*, 269, s.189-92.
7. Nicolaisen, J. (2007). Citation analysis. *Annual Review of Information Science and Technology*, 41, IN PRESS.
8. MacRoberts, M.H. & MacRoberts, B.R. (1996). Problems of citation analysis. *Scientometrics*, 36(3), s. 435-444.
9. Cronin, B. (1984). *The citation process. The role and significance of citations in scientific communication*. London: Taylor Graham. Cronin henviser til: Bayer, A.E. & Folger, J. (1966). Some correlates of citation as a measure of productivity. *Sociology of Education*, 39(4), s. 381-390.
10. Hjørland, B. (2002). Domain analysis in information science. Eleven approaches – traditional as well as innovative. *Journal of Documentation*, 58(4), s. 422-462.
11. Thomson Scientific (Ed.). (2006). *Web of Science®*. Lokaliseret den 12.4.06 på WWW: <http://scientific.thomson.com/products/wos/>
12. Se f.eks.: Kajberg, L. (1996). A citation analysis of LIS serial literature published in Denmark 1957-1986. *Journal of Documentation*, 52(1), s. 69-85.
13. Egghe, L. & Rousseau, R. (1990). Introduction to Informetrics. Quantitative Methods in Library, Documentation and Information Science. Amsterdam: Elsevier, s. 223f.
14. Se f.eks.: Nebelong-Bonnevie, E & Frandsen, T.F. (2006). Journal citation identity and journal citation image: a portrait of the Journal of Documentation. *Journal of Documentation*, 62(1), s. 30-57.
15. Se: Garfield, E. (1980). Is information retrieval in the arts and humanities inherently different from that in science? The effect that ISI's citation index for the arts and humanities is expected to have on future scholarship. *Library Quarterly*, 50(1), s. 40-57.
16. Thompson, J.W. (2002). The death of the scholarly monograph in the Humanities? Citation patterns in literary scholarship. *Libri*, 52, s. 121-136.
17. Nicolaisen, 2007, op.cit., s. 4.
18. Thompson, 2002, op.cit.
19. Garfield, 1980, op.cit.
20. Rybner, Svend. (2002). Socialisterne under den spanske borgerkrig: Madrid 1936. *Arbejderhistorie*, 2002(1), s. 16-35.
21. Egghe & Rousseau, 1990, op.cit., s. 221f.
22. Cronin, 1984, op.cit., s. 36.
23. Rousseau, R. (1999). Temporal differences in self-citation rates of scientific journals. *Scientometrics*, 44(3), s. 521-531.
24. Lund, Joachim (2001). F.L. Smidth & Co. og spørgsmålet om den gamle konsekvente linie. Port Kunda Cement fra mønsterfabrik til tvangsarbejde 1893-1944. *Arbejderhistorie*, 2001 (4), s. 94-120.

Abstract

Jesper Jørgensen: A citation analysis of the journal *Arbejderhistorie*. *Arbejderhistorie* 4/2006, p. 95-106.

An analysis of the use of citations in Arbejderhistorie has been conducted with the idea in mind of gaining more systematic knowledge of the historiography of the labour movement. The theoretical starting point has been Cronin's (1984) definition of citations as a likely indication of influence and Hjørland's (2002) placing of bibliometric studies in a broader analysis of spheres of influence. In contrast with traditional analyses of citations, the study is based, on a manual counting of citations in the endnotes of the articles. To be concrete, the enumeration has been done with the aim of finding the most utilised types of publication, year of issue, authors, journals, archives and archival institutions in the period 2001-2005. From the results it can be concluded

that Arbejderhistorie is a national journal. The most used type of publication is the monograph. The average age of a citation in 2005 is 9.7 years. Arbejderhistorie is dominated by a handful of male Danish historians, who are both the most cited and those who contribute most to the journal. There is a high degree of self-citation of the journal's own articles but from other journals Den Jyske Historiker and Historisk Tidsskrift evidently have a certain influence (i.e. a source of citations). Reference to archival material in the articles in the journal makes up about a tenth of the overall citations. Here overall the Labour Movement Library and Archive is dominant.

Jesper Jørgensen, arkivar, cand.mag.,
MA-studerende på Danmarks Biblioteksskole
Arbejdermuseet & ABA
jej@aba.dk